

## Legende van de twee ossen die goede werken deden

Warm wolkte de adem uit de wijde neusgaten van een os. Het kindje in de stal van Bethlehem werd op die manier warm, hilde niet meer en viel in slaap. De os wist waarschijnlijk niet wat hij deed, maar in ieder geval deed hij een goed werk. Of dat beest ooit op het land werkte, of ooit kar of wagen heeft getrokken over de hobbelige straten van Bethlehem, die mogelijk iets hebben geleken op de weg naar de Roggelse brug of Dekeshorst, of misschien nog veel slechter waren, dat heb ik nooit ergens gelezen. Maar mij lijkt wel dat de os een oudoom was, in de zoveelste graad dan, van de andere os die ook een beestig goed werk deed, veel later in de tijd en veel dichterbij. De eerste had toen het Kindje Jezus zelf uit de kou en Onze Lieve-Vrouw uit de ellende geholpen. Die wist zich werkelijk geen hemelse raad hoe ze haar Kindje warm moest houden met een paar dunne dekentjes waar je doorheen kon kijken en een handvol stro uit een kromme schoof. Maar de tweede, waarvan ik jullie wellicht wat nieuws ga vertellen, heeft echter ook wat wonderlijk goeds gedaan. Onze Lieve-Vrouw en het Kindje waren daar zeker blij om, want hij vervulde hun wens en heeft er mee voor gezorgd dat Kepél hier ligt en nergens anders. Het was in het begin van de zeventiende eeuw. De precieze dag en jaar hebben ze vergeten op te schrijven en jullie weten wel hoe het vaak met onthouden gaat. Ergens in Helden spande 'n boer zijn os in om richting Beringe een kar witte zand te halen, omdat zijn vrouw al een paar dagen lang bleef zaniken dat ze niets meer had om in het voorhuis en de keuken te strooien. Langzaam maar zeker sjokten os en kar die kant op. De boer zat op de kar met z'n ene bil op de zijplank. Toen de baas geladen had en de os 'vort' hoorde, zette hij zich meteen in beweging en slofte hij met de kar zand vooruit door diepe karresporen. De boer liep ernaast over het paadje, de handen in de zak, een stuk hout onder de arm en een lange droge grasspriet tussen onderlip en snor. Op de geploegde akker pikten kraaien wormen en ander spul. En in een hoge Canadese boom was een ekster een nest aan het bouwen. Boven de Peel zakte een vale zon weg achter een maartse bui. In Everlo bleef de os ineens zomaar staan. Met moeite en het eikenhout kreeg de boer het beest en de kar, die met het hoopje zand zeker niet te zwaar geladen was, weer op gang. Maar zijn vrouw zou de zand voorlopig toch nog niet in huis hebben. Toen de kar op het punt gekomen was waar nu midden in Kepél het nieuwe rozenperk is aangelegd, bleef de os weer staan. En of de boer 'vort' zei of 'hop-vort'riep, het beest verzette geen poot. Juist op dat moment kwam iemand langs die een kruiwagen mest naar de akker duwde. Die zette hij neer, smeed de draagriem over de handgrepen, spuwde in de handen en draaide mee aan het rad van de zandkar. Intussen kreeg de os slaag en staken de engeltjes twee vingers in hun oren om niet te horen hoe de boer te keer ging. Maar niets hielp. De kar bleef staan waar ze stond en werd van lieverlee maar afgeladen. Omdat men in die tijd nog geen kiepkar kende, moest dat met de schop gebeuren. Het was een grote klus door die koppige os. Maar wat was dat? Dar lag een beeldje tussen het zand, een beeldje van Onze Lieve-Vrouw. Hoe was dat daar terecht gekomen? De boer raapte het op, bekeek het met grote ogen en zuchtte eens. Intussen

krabde de andere man onder zijn muts en zei toen: 'Dat moet een wonderbeeldje zijn.' Ook andere mensen die het hoorden waren het daarover eens. Omdat de os de kar met het beeldje tussen het zand niet verder had willen trekken, was men van mening dat op die plaats een kapelletje gebouwd moest worden om daar het beeldje in te zetten. Het kapelletje kwam er. Samen bouwden ze het en samen lagen ze erin op hun knieën te bidden en heel vaak heeft Onze Lieve-Vrouw dat bidden verhoord. Gauw genoeg werden er ook missen in gedaan. In de loop der jaren moest het kapelletje zeven maal worden vergroot, omdat van alle kanten hoe langer hoe meer mensen met hun ellende, leed en zorgen naar Lieve-Vrouw kwamen. Rondom de kapel en in de buurt ervan werd er veel getimmerd en zo ontstond Kepél. Een ding is jammer en dat is dat er allengs mensen zijn die liever in Panningen wonen dan in Kepél; ofschoon Kepél een uitgezochte plek is, niet door mensen, maar door de hemel.

In het Heldens dialect geschreven door Sief Frencken

Vertaald in het Nederlands door Raf Janssen